Lingua galega. Crónica e literatura

A)

Creación dun romance (as cuestións métricas poden flexibilizarse) sobre un feito con valor histórico-social de actualidade: a emigración, os desafiuzamentos, as estafas das preferentes...

Trátase, non de argumentar, senón de **narrar un suceso real** significativo de xeito vivencial, achegando tamén valoracións. Situádevos **como testemuña ou participante** nos feitos, pois a voz poética será a de alguén implicado.

Unha proposta sobre crónica xornalística:

> Dende as 19:30 horas, os aforristas que ocupan dende hai seis meses o Concello de Gondomar en reclamo da devolución dos seus cartos atrapados nas caixas galegas, reciben o apoio das plataformas do Condado - Paradanta, O Salnés, Baixo Miño, O Rosal (desaloxados esta mañá do Concello que ocupaban), e de centos de afectados e veciños do Val Miñor. O xa tradicional "concerto" de pitos e bucinas acompaña a marcha xunto con consignas nas que piden ás autoridades que obriguen os bancos a devolver a totalidade dos cartos roubados aos aforristas. (...)

Escóllense **momentos concretos** para **distribuílos en estrofas** (haberá que construír catro ou cinco, como mínimo).

Ao redactar, inseriranse algúns dos **recursos** vistos (especialmente anáfora, reduplicación e antítese) coa intención de achegar viveza e/ou dramatismo. Por exemplo, unha anáfora:

> atrapados nas súas caixas, / atrapados por cobiza.

Algunhas estrofas do texto *Saqueo de Cangas polos turcos* tomaranse como **modelo para incorporalas** modificando antes os elementos léxicos:

I os mouros arrenegados foron detrás lonxe, lonxe, i aqueles penedos arrodeados era moi lonxe, lonxe, lonxe	→	E os banqueiros forrados .....
Probes de nós! todos berraban ala moi lonxe, lonxe, lonxe, válenos, Cristo! apelidaban era moi lonxe, lonxe, lonxe.		
Quen fora galgo quen fora páxaro, quen fora vento!		

Lingua galega. Crónica e literatura

B)
Creación dunha crónica de prensa a partir dun texto literario da Idade Moderna, dos Séculos Escuros.

Escóllese un poema circunstancial e extráense os feitos que recolle, aos que podemos sumar datos transmitidos pola historia. Textos propostos (partirase de un):

Feitos históricos de “Saqueo de Cangas...”	Feitos históricos de “Pranto da Frouseira”
Chegan os turcos. Os veciños foxen, escapan co altar ao monte. Os atacantes arrasan a vila, fan pillaxe, perseguen os que foxen. Os escapados láianse e rezan ante a persecución. Agachados nos penedos, ven como se aproximan os turcos e como saquean. Estes vanse e a xente queda aliviada.	Pardo de Cela resiste na Frouseira os ataques de Mudarra, enviado polos RRCC.. Tras meses sen poder someter o mariscal, será a traizón - “os vinte e dous” – o que permita prender a Pardo de Cela, que será executado xunto co seu fillo. A fortaleza derrúbase por orde da corte de Castela e a filla do mariscal herda as súas terras.
Expresións valorativas de cada un dos textos que convén incorporar	
Aqueles homes eran uns demos Todo arrasaron	O vilán que o vendeu Traidores por mala intención

É fundamental contar eses feitos como se acontecesen onte mesmo. Farase xornalisticamente, seguindo o esquema da crónica.

Titular (máis ben rechamente) **Entrada**. **Corpo** con parágrafos enfiados e seguindo unha orde cronolóxica. Incorporación de citas literais de protagonistas e marcas de subxectividade (expresións valorativas). **Peche**.

Máis datos históricos.

Nos primeiros días do mes de decembro do ano 1617 e despois de teren realizado unha serie de ataques contra Vigo e os arredores, once naves de piratas turco-berberiscos diríxense cara a outra beira da Ría: desembarcan primeiramente en Domaio, onde os paisanos son obrigados a fuxir ante a superioridade numérica e de medios dos atacantes, deixando detras súa sete vítimas mortais, entre os que figuraban Antón Soliño e Pedro Barba, irmán e home, respectivamente, de María Soliño.
Despois de saquear e queimar a parroquia de Domaio, fondean para pasaren a noite fronte á Vila de Cangas. A mañá seguinte efectúan, apoiados pola artillería das naves, un desembarco por dous puntos: pola praia de Rodeira e por punta Balea. Os piratas apodéranse rapidamente da Vila, chegando nas súas incursións ata Darbo, queimando todo que topaban ao seu paso: Hospital, Colexiata, igrexa de Darbo, as principais casas,etc. Ademais da enorme perda material e en vidas humanas que supuxo o asalto, hai que salientar a grande cantidade de cativos que foron trasladados a Arxel para esixir un rescate pola súa liberdade.

Pero Pardo de Cela Aguiar e Ribadeneyra vive nunha época na que casteláns e galegos loitaban pola sucesión do poder político. Por unha banda, os galegos recoñecían como raíña a Xoana A Beltranexa e, pola outra, os casteláns defendían o reinado dos Reis Católicos, que procederon á anexión do Reino de Galicia. Pardo de Cela declarouse fiel ao Reino de Galicia e rebelouse contra a submisión aos Reis Católicos. Prodúcese entón o envío dun novo exército formado polas tropas de Acuña e Chinchilla, dando comezo a unha loita que durou uns 3 anos. Comezaba o que se deu en chamar como "a doma e castración do Reino de Galicia".
Acuña subornou a uns vasalos de Pardo de Cela, que lle abriron as portas da Frouxeira. O mariscal é condenado a morte. A súa dona, curmá da raíña Isabel, consegue o perdón para el, pero os homes do bispo de Mondoñedo entretéñena na ponte da pasaxe mentres o seu home é axustizado xunto co seu fillo diante da catedral de Mondoñedo.